

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 88 | 21-27 Şubat 2022

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 316 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir [görüş belgesinde](#) söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir [veritabanı](#) vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

22 Şubat: Tutuklu eski albay Mustafa Özcan Çay'ın eşi, medyaya yaptığı açıklamalarda, multipl skleroz (MS) hastası olan Çay'ın görme ve hareket etme yetilerini bile neredeyse tamamen kaybettiğini [duyurarak](#) acilen serbest bırakılması çağrısında bulundu.

24 Şubat: Tutuklu eski öğretmen Veysel Tıkaç'ın eşi, kronik kalp hastası olan Tıkaç'ın sağlık durumunun cezaevinde ciddi ölçüde kötüye gittiğini [duyurarak](#) acilen tahliye çağrısında bulundu.

26 Şubat: Tutuklu eski öğretmen Ünal Üneş'in eşi, bir milletvekiline gönderdiği mektupta, kronik kalp hastası olan eşinin acilen serbest bırakılmasını [talep etti](#).

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı [Yusuf Bilge Tunç'tan](#) bir haber alınamadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü

bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

21 Şubat: İzmir'de polis, bir etkinliğe davet broşürü dağıtan iki solcu aktivisti geçici olarak gözaltına aldı.

22 Şubat: Bir mahkeme, mahkum yakınlarıyla dayanışma amaçlı bir derneğin 15 Şubat günü gözaltına alınan 11 üye ve yöneticisinin tutuklanmasına, aynı operasyonda gözaltına alınan diğer kişilerin ise adli kontrol şartıyla serbest bırakılmasına hükmetti.

23 Şubat: İstanbul'da polis, hasta mahkumların serbest bırakılması çağrısıyla bir adliye binası önünde gösteri düzenleyen bir kişiyi gözaltına aldı.

24 Şubat: Ankara'da polis, Adalet Bakanlığı önünde bir oturma eylemi düzenleyen bir ailenin fiziksel şiddet uygulayarak gözaltına aldı.

24 Şubat: Ankara'da polis, Rusya Büyükelçiliği önünde Rusya'nın Ukrayna işgalini protesto eden altı kişiyi gözaltına aldı.

24 Şubat: Van'da polis, bir üniversite kafeteryasında bir eylem düzenleyen dört üniversite öğrencisini gözaltına aldı.

27 Şubat: Van Valiliği, il sınırları içerisinde her türlü açık hava toplantı ve gösterisini 15 gün boyunca yasakladı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

21 Şubat: Bir temyiz mahkemesi, 2015 yılındaki bir konuşmasında cumhurbaşkanına hakaret ettiği suçlamasıyla Kürt siyasetçi Selahattin Demirtaş'a alt mahkemelerce verilen 3.5 yıllık bir hapis cezasını onadı.

21 Şubat: Bir Diyarbakır mahkemesi, Ermeni soykırımına ve Kürdistan'a atıflar içeren bir ortak açıklama nedeniyle yargılanan dokuz avukatın beraatına hükmetti.

21 Şubat: Bir Diyarbakır mahkemesi, terörizm suçlamasıyla yargılanan Kürt gazeteci Durket Süren'in beraatına hükmetti.

22 Şubat: Türkiye kontrolündeki Kuzey Kıbrıs'ta yerel makamlar, gazeteci Ali Kışmır hakkında, Türk hükümetini eleştirdiği bir köşe yazısı nedeniyle 10 yıla varan hapis talebiyle dava başlattı.

22 Şubat: Bir Ankara mahkemesi, bir Sağlık Bakanlığı bürokratinin birden çok maaş aldığına ilişkin iddialar içeren üç habere erişim engeli getirdi.

22 Şubat: Medya ombudsmanı Faruk Bildirici, yayımladığı bir makalede, Türkiye'deki muhabirlerin Gülen hareketiyle ilgili dava süreçleri hakkında haber yapmaktan çekindiğini ve kendilerine otosansür uyguladıklarını söyledi.

23 Şubat: Bir Ankara mahkemesi, üst düzeyli savunma bakanlığı yetkilileri hakkında çeşitli iddialar içeren üç habere erişim engeli getirdi.

23 Şubat: Bir Ankara mahkemesi, hükümet yanlısı bir gazetecinin bir kadının çantasından para çalarken görüldüğü iddia edilen güvenlik kamerası görüntülerine ilişkin üç habere erişim engeli getirdi.

25 Şubat: Bir Mersin mahkemesi, Kürt gazeteci Berivan Altan'ı, terörizm suçlamasıyla 6 yıl 3 ay hapis cezasına mahkum etti.

25 Şubat: Siyasi içerikli sokak röportajlarıyla bilinen Arif Kocabıyık ve yanında bulunan YouTube kanalı ekibi, Antalya'da yaklaşık 10 kişilik bir grubun saldırısına uğradı.

25 Şubat: Aşırı milliyetçi bir grup, hükümete muhalif gazeteci Memduh Bayraktaroğlu'nun evine saldırdı.

25 Şubat: Bir İstanbul mahkemesi, muhalif siyasetçi Nurullah Ankut Efe'yi, bir basın konferansında cumhurbaşkanına hakaret ettiği suçlamasıyla 2 yıl 2 ay 7 gün hapis cezasına mahkum etti.

25 Şubat: Bir İzmir mahkemesi, yerel bir ilçe kaymakamının adının karıştığı görevi kötüye kullanma iddiaları içeren üç habere erişim engeli getirdi.

25 Şubat: Ankara savcıları, Kürt siyasetçi ve eski milletvekili Altan Tan hakkında bir televizyon programında terör örgütü propagandası yaptığı suçlamasıyla iddianame hazırladı.

25 Şubat: Bir Diyarbakır mahkemesi, Kürt azınlığın durumuna ilişkin yayınlarıyla bilinen Etkin haber ajansı tarafından kullanılan bir web sayfasına erişim engeli getirdi.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

23 Şubat: Berlin'de yerleşik Bertelsmann Vakfı tarafından yayımlanan bir rapora göre Türkiye, son on yılda dünyada hukukun üstünlüğü bakımından en sert düşüşü yaşayan ülke oldu.

KÜRT AZINLIK

21 Şubat: Bir temyiz mahkemesi, 2015 yılındaki bir konuşmasında cumhurbaşkanına hakaret ettiği suçlamasıyla Kürt siyasetçi Selahattin Demirtaş'a alt mahkemelerde verilen 3.5 yıllık bir hapis cezasını onadı.

21 Şubat: Bir Diyarbakır mahkemesi, terörizm suçlamasıyla yargılanan Kürt gazeteci Durket Süren'in beraatına hükmetti.

22 Şubat: Bir mahkeme, 14 Şubat günü terörizm suçlamasıyla gözaltına alınan HDP yöneticileri Mesut Hayri Bökü ve Naile Gümüştaş'ın tutuklanmalarına hükmetti.

23 Şubat: Antalya'da üç Kürt üniversite öğrencisi, yaklaşık 30 kişilik bir grubun ırkçı motivasyonla gerçekleştirdiği iddia edilen saldırısına uğradı.

25 Şubat: Bir Mersin mahkemesi, Kürt gazeteci Berivan Altan'ı, terörizm suçlamasıyla 6 yıl 3 ay hapis cezasına mahkum etti.

25 Şubat: Ankara savcıları, Kürt siyasetçi ve eski milletvekili Altan Tan hakkında bir televizyon programında terör örgütü propagandası yaptığı suçlamasıyla iddianame hazırladı.

25 Şubat: TBMM'de bir komisyon, mahkemeler önünde terörizmle suçlanan HDP milletvekili Semra Güzel'in milletvekili dokunulmazlığının kaldırılması yönünde görüş bildirdi.

DİĞER AZINLIKLAR

22 Şubat: Boğaziçi Üniversitesi'ndeki araştırmacılar tarafından yayımlanan yeni bir rapor, Türkiye'deki Romen azınlığa yönelik ayrımcılığın koronavirüs salgını döneminde artış gösterdiğini ve Romen toplumunun sağlık, eğitim, iş imkanları ve barınmaya erişiminde kötüleşme yaşandığını açıkladı.

23 Şubat: Türkiye'de yerleşik bir sivil toplum kuruluşunun raporuna göre 2021 yılında ülkedeki LGBT toplumuna karşı en az sekiz nefret cinayeti gerçekleştirildi.

CEZAEVİ KOŞULLARI

23 Şubat: Bir Balıkesir mahkemesi, koronavirüs testi pozitif çıkan 74 mahkumun tedavilerine engel oldu.

24 Şubat: Bir Adana cezaevi, ağız içi aramayı reddeden mahkumların tedavisine engel oldu.

24 Şubat: Açlık grevi yapan iki mahkum, hasta mahkumlara ve cezaevlerindeki keyfi disiplin cezalarına ilişkin taleplerinin Adalet Bakanlığı tarafından reddedilmesinin ardından protestolarına süresiz olarak devam edeceklerini açıkladı.

25 Şubat: Bir Mardin cezaevinde çıplak aramayı reddeden bir mahkumun hastane sevkinin beş aydır yapılmadığı duyuruldu.

MÜLTECİLER VE GÖÇMENLER

21 Şubat: Ankara'da polis, iki Somalili göçmeni sözlü olarak tehdit etti ve ırkçı hakaretlerde bulundu.

22 Şubat: Suriyeli göçmenlerin ülke içinde dağıtılmasına yönelik bir İçişleri Bakanlığı politikası kapsamında İstanbul ve Ankara dahil olmak üzere 16 vilayette yabancı uyrukluların ikamet kayıtlarının durdurulduğu açıklandı.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

21 Şubat: Şırnak'ta bir savcının, bir akrabasının tedavisine ilişkin bir tartışma nedeniyle bir doktora fiziksel saldırıda bulunduğu Türk Tabipleri Birliği (TTB) tarafından duyuruldu.

21 Şubat: İzmir'de polis, broşür dağıttığı için gözaltına alınan 17 yaşındaki bir kız çocuğunu gözaltına çıplak aramaya maruz bıraktı.

24 Şubat: Afyon'daki bir cezaevinde gardiyanlar, askeri düzende sayıma direndikleri iddia edilen iki mahkuma işkence ve kötü muamelede bulundu.

24 Şubat: Kayseri'deki bir cezaevinde gardiyanlar, mahkumlara milli marşı okuttu ve reddeden mahkumlara kötü muamelede bulundu.

26 Şubat: Bursa'da polis, Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları suçlamasıyla gözaltına alınan 13 öğrenciyeye kötü muamelede bulundu.

27 Şubat: Şanlıurfa'da polis memurları, tartışmaya girdikleri dört kişiye kötü muamelede bulundu.